

**Національна
Молодіжна
Рада України**

**Позиційний документ Національної молодіжної ради України
“ Зниження виборчого віку до 16-ти років ”**

Право голосу - ключовий елемент демократичної участі кожного громадянина у житті своєї країни та необхідна деталь для відчуття своєї приналежності до соціуму. Згідно з Конституцією України правом голосу на виборах та референдумах володіють тільки громадяни, що на момент волевиявлення досягли 18-річного віку.¹

Незважаючи на відсутність права голосу, молоді люди в Україні вже з 16-ти років мають багато обов'язків відносно суспільства - вже з цього віку молодь може працевлаштовуватись та сплачувати податки, може бути притягнута до відповідальності та засуджена, але не може брати участь у демократичному процесі, що прямо впливає на їхнє життя.

Згідно з опитуваннями, 65% молодих людей в Україні не цікавляться політикою взагалі і лише 9,3% молоді постійно стежать за політичним життям в Україні.² За іншими даними, майже третина молоді говорить про відсутність інтересу до політичних процесів в державі.³ Разом з тим, на сьогоднішній день молоді люди в Україні та світі є більш обізнаними про політичні процеси ніж будь-коли і зниження віку голосування до 16-ти років сприятиме підвищенню рівня участі молоді у політичному процесі та створення умов реальної рівності голосів і уникнення дискримінації в найбільш фундаментальній сфері громадянства, а саме права на участь у демократичному процесі.

Крім того, з часом склад виборців у Європі та Україні буде відрізнятись від сьогоднішнього. Тривалість життя збільшується, а частка молоді в населенні зменшується. Зниження віку голосування сприяло б підтриманню демографічного балансу між молоддю та дорослими.⁴

¹ Конституція України, Стаття 70.

² Дані приведені згідно з дослідженням Українське покоління Z: цінності та орієнтири, GFK, 2017.

³ Дані приведені згідно з соціологічним дослідженням “Молодь України - 2017”, проведеного Центром незалежних соціологічних досліджень «ОМЕГА» на замовлення Міністерства молоді та спорту України.

⁴ European Youth Forum - Resolution on lowering the electoral age to the age of 16.

Наразі виборче право з 16 років підтримано Європейським Парламентом та рядом Європейських країн, серед яких Шотландія, Ірландія, Австрія, Естонія, Мальта та інші.

У зв'язку з цим, Національна молодіжна рада України рекомендує відповідальним органам влади:

- створити робочу групу, яка вивчить можливості роботи зі зниженням виборчого віку до 16 років;
- внести зміну у Статтю 70 Конституції України, знизивши вік участі у виборах та референдумах до 16-ти років;
- через внесення змін до Законів України "Про громадські об'єднання", "Про молодіжні та дитячі громадські організації" і Закону України "Про фінансування політичних партій" впровадити систему політичної освіти молоді із залученням до цього процесу молодіжних громадських організацій, зокрема в молодіжних організацій/крил політичних партій;
- напрацювати законодавчу базу для діяльності молодіжних організацій політичного спрямування. Законодавство повинно включати визначення молодіжних політичних організацій, базу їх фінансування (що може забезпечуватись з Фонду для фінансування політичних партій або молодіжних громадських організацій). Політичні молодіжні організації також мають бути визнаними крилами політичних партій, та реєструватись відповідним чином та/або як окремі громадські організації.
- передбачати квоту для молоді у партійних списках та створення при політичних партіях молодіжного дорадчого органу, що подає на розгляд партії законопроекти, які стосуються молодіжної сфери;
- ввести політологію в шкільну програму як окремий предмет, або викладатись у рамках правознавства чи історії. Політичні науки також можуть бути запроваджені у якості факультативних занять, у вигляді дискусійних клубів, факультативів або дебатних клубів;
- зробити вибори учнівського самоврядування обов'язковим та невід'ємним пунктом шкільного процесу, задля участі в процесі прийняття рішень з молодих літ, та починаючи з найпростіших рівнів;
- напрацювати принципи, та розробити інструменти їх інтеграції в програму "Нова Українська Школа" та поточну шкільну програму, що відносяться до критичного мислення та політичної освіти.